

Bryssel 27.11.2012
COM(2012) 699 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

**Euroopan yritys- ja kauppatilastojen uudenaikaistamisohjelmasta (MEETS)
16. joulukuuta 2008 tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen
N:o 1297/2008/EY täytäntöönpanosta**

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Euroopan yritys- ja kauppatilastojen uudenaikaistamisohjelmasta (MEETS) 16. joulukuuta 2008 tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1297/2008/EY täytäntöönpanosta

1. JOHDANTO

Euroopan yritys- ja kauppatilastojen uudenaikaistamisohjelmasta (MEETS) 16. joulukuuta 2008 tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1297/2008/EY (jäljempänä ”MEETS-päätös”) 6 artiklan mukaisesti komissio antaa ”viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2010 ja sen jälkeen vuosittain vuoden 2013 loppuun saakka Euroopan parlamentille ja neuvostolle MEETS-ohjelman toteuttamista koskevan kertomuksen”.

Ensimmäisen kertomuksen painopisteenä olivat vuosien 2009 ja 2010 vuosittaisissa työohjelmissa aloitetut tai jatkettut toimet. Toinen kertomus kattoi aikaansaadut alustavat keskeiset tulokset sekä vuonna 2010 hyväksytyyn vuoden 2011 vuosittaiseen työohjelmaan kuuluvat merkittävät aloitteet. Vuoden 2011 aikana MEETS-ohjelman toimintamäärärahojen toteutumistaso oli 97 prosenttia.¹

Tässä kolmannessa kertomuksessa esitetään yleiskatsaus siitä, miten jäsenvaltiot ja komissio (Eurostat) ovat edistyneet MEETS-ohjelman toimien täytäntöönpanossa vuoden 2012 aikana.

Kaikessa MEETS-ohjelman toiminnassa noudatetaan strategiaa, joka on esitetty Euroopan parlamentille ja neuvostolle 10. elokuuta 2009 annetussa komission tiedonannossa *EU:n tilastojen uusi tuotantotapa – visio tulevalle vuosikymmenelle*².

2. TAVOITTEET, TOTEUTETUT TOIMET JA PAINOPISTEET

Vuonna 2011 pohdittiin MEETS-ohjelman yhdenmukaistamista osana laajempaa keskustelua Euroopan tilastojärjestelmään (ESS) sisältyvistä negatiivisista painopisteistä. Tämän seurauksena useita MEETS-toimia nivottiin yhteen.

Euroopan tilastojärjestelmän yhteistyöverkostot eli ESSnet-verkostot ovat edelleen tärkein keino panna MEETS-ohjelman tavoitteet täytäntöön. ESSnet-verkostojen avulla voidaan kehittää uusia hankkeita, joissa muutamat tietystä alasta kiinnostuneet jäsenvaltiot tekevät aktiivisesti yhteistyötä yhteisten tehtävien parissa ja levittävät sitten yhteistyönsä tulokset muille jäsenvaltioille. Tämä auttaa hyödyntämään synergioita, säästämään kustannuksia ja jakamaan parhaita käytänteitä ja samalla voidaan kehittää toimia, jotka hyödyttävät koko Euroopan tilastojärjestelmää.

¹ Mukaan luettuna talousarvion 15 prosentin suuruinen muutos syyskuussa 2011.

² KOM(2009) 404.

Kaikki MEETS-ohjelman puitteissa toimivat ESSnet-verkostot käynnistettiin ohjelman kolmen ensimmäisen toimintavuoden kuluessa. Vuoden 2012 työohjelmassa jatkettiin näiden ESSnet-verkoston käynnistämistä toimia yritys- ja kauppatilastojen uudenaikaistamiseksi. Lisäksi vuonna 2012 käynnistettiin muita toimia, jotta jäsenvaltiot onnistuisivat tavoitteiden mukaisesti vähentämään yrityksille koituvaa taakkaa ja jotta Euroopan tilastojärjestelmä voisi samalla vastata tilastotietoja koskeviin uusiin tarpeisiin.

EU:n talousarviosta myönnettiin vuoden 2012 työohjelmalle lähes 9 miljoonaa euroa, joista katetaan 17 vuotuista toimea sekä ohjelman täytäntöönpanoon tarvittava tekninen ja hallinnollinen tuki. Toimintaa rahoitettiin eniten avustuksilla (82 prosenttia), joita myönnettiin joko ESSnet-verkoston kautta tai erillisinä avustuksina.

2.1. Tavoite 1: Tarkastellaan uudelleen painopistealoja ja laaditaan tavoiteindikaattoreita uusia aloja varten

Kartoitetaan merkitykseltään vähäisemmät alat

Sen jälkeen, kun Euroopan tilastojärjestelmää käsittelevä komitea, ESS-komitea, hyväksyi uuden strategiaperusteisen toimintatavan marraskuussa 2010, merkitykseltään vähäisemmät yritys- ja kauppatilastojen alat on eritelty **Eurostatin painopisteiden vuotuisessa uudelleentarkastelussa**. Vuonna 2010 toteutetun uudelleentarkastelun tuloksena MEETS-ohjelmaa saatiin yhdenmukaistettua ja lisäksi saatiin määritettyä useita negatiivisia painopisteitä, joista on kehitettävä konkreettisia ehdotuksia voimassa olevien säädösten muuttamiseksi. Vuodeksi 2012 luetellut negatiiviset painopisteet koskevat yritystoiminnan rakennetilastoja käsittelevän asetuksen³ liitteissä 2 ja 4 esitettyjä toimialayksiköitä käsitteleviä tilastoja/sarjoja ja lyhyen aikavälin tilastoja käsittelevän asetuksen⁴ liitteessä A mainittua teollisuuden uusia tilauksia käsittelevää muuttujaa. Lisäksi käynnistettiin keskustelut Intrastat-järjestelmää koskevien vaatimusten vähentämisestä ja tavaroita ja palveluja koskevien kansainvälisten kauppatilastojen painottamisesta palvelujen hyväksi.

Vuodeksi 2013 kaavailtuihin vähentämiseen ja yksinkertaistamiseen tähtääviin toimiin sisältyvät yritystilastojen tarkistusperiaatteiden yksinkertaistaminen/yhdenmukaistaminen ja ponnistelujen jatkaminen yhteisten välineiden (esim. EGR) ottamiseksi käyttöön. Yritystoiminnan rakennetilastoja käsittelevän asetuksen liitteissä 2–4 esitettyjen määrävuotisten sarjojen tarkastelusta käynnistettiin lisäksi uudelleen keskustelu.

Yritystoimintatilastot tarkistetaan ja integroidaan perinpohjaisesti luomalla yritystilastot yhteen kokoavan puiteasetuksen avulla yhteiset oikeudelliset puitteet yrityssektorin taloudelliseen toimeliaisuuteen liittyvien tilastojen keruuta, kokoamista, toimittamista ja levittämistä varten. Kaikilla aloilla käytettävät yhteiset nimittäjät ovat NACE (toimialojen osalta) ja CPA (tuotteiden osalta). Tämän toimintamallin oletetaan yleisesti vähentävän

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 295/2008, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2008, yritystoiminnan rakennetilastoista (uudelleen laadittu toisinto) (EUVL L 97, 9.4.2008, s. 13).

⁴ Neuvoston asetus (EY) N:o 1165/98, annettu 19 päivänä toukokuuta 1998, lyhyen aikavälin tilastoista (EYVL L 162, 5.6.1998, s. 1).

yrityksiin ja kansallisiin tilastolaitoksiin kohdistuvaa tilastotaakkaa. Eurostatin tavoitteena on osana tätä toimintamallia uudistaa Intrastat-järjestelmä⁵ niin kutsutun kansainvälisen kauppapakettin tai SIMSTATin avulla. Sillä pyritään yksinkertaistamaan Intrastat-järjestelmää, tekemään paljon kaivattuja parannuksia asiaan liittyvien tilastotietojen laatuun ja käsittelemään samalla kansainvälisen palvelukaupan tilastojen kehittämistarvetta. Intrastat on tätä nykyä vaivalloisin tilastojen ala. Yrityksille koituvasta tilastotaakasta yli 50 prosenttia johtuu siitä.

Kehitetään uusia alueita (konsernit, globalisaatio, yrittäjäyys, innovointi)

Globalisaatio ja yrittäjäyys ovat kaksi politiikan alaa, joiden tilastot eivät ole vielä täysin kehittyneet. Vuonna 2013 toteutetaan lisätoimia menetelmissä tapahtuneen edistymisen seuraamiseksi ja tulosten testaamiseksi.

Vuonna 2011 toteutettujen yhdenmukaistamistoimien seurauksena on kahden ESSnet-verkoston puitteissa jatkettu menetelmätyötä ja arvioitu niitä menetelmiä, joita on kehitetty **globalisaatiota** koskevien talouden indikaattoreiden ja **konserneja koskevien tilastojen** kokoamiseksi. Globaalien arvoketjujen mittaamista käsittelevä ESSnet-verkosto on käsitellyt globalisaation tavoiteindikaattoreiden määrittelyä ja kehittämistä, ja suurten ja monitahoisten monikansallisten konsernien profilointia käsittelevä ESSnet-verkosto on tehnyt yleisen arvioinnin uusia, konserneihin pohjautuvia indikaattoreita koskevasta menetelmätyöstä.

Yhteistyö OECD:n kanssa **yhteisen yrittäjäyysindikaattoriohjelman (EIP)** kehittämisessä jatkui edelleen vuonna 2012. Painopiste on erityisesti ollut innovatiivisten yritysten nopean kasvun indikaattoreissa, joita voidaan hyödyntää vastikään laaditussa ”innovaatiounionin pääindikaattorissa”. Samalla käynnistettiin aloite oikeusperustan luomiseksi työnantajien yritysdemografialle, jotta voidaan tuottaa yhdenmukaistettuja tietoja kaikista EU:n jäsenvaltioista yrittäjäyden ja innovoinnin ohjelmaan sisältyvien kansainvälisten tietojen mukaisesti. Tukea annettiin edelleen sellaisten uusien indikaattoreiden kehittämiseksi ja vahvistamiseksi, joilla kuvataan käsitteiden ’rahoituksen saanti’, ’T&K, innovaatio ja teknologia’, ’osaaminen/taidot’ ja ’yrittäjäyyskulttuuri’ alan määrittämiseen käytettäviä puitteita.

2.2. Tavoite 2: Yhdenmukaistetaan yritystoimintatilastojen puitteet

Sisällytetään käsitteet ja menetelmät oikeudelliseen kehykseen

Yritystilastot kootaan yhteisön lainsäädännön mukaisesti – se on puolestaan kehittynyt vuosien mittaan eikä ole välttämättä yhdenmukainen käsitteiden, soveltamisalan, määritelmien, menetelmien jne. osalta. Kuten edellä mainittiin, MEETS-ohjelmalla pyritään tarkistamaan lainsäädäntöä yritystilastojen puitteiden yhdenmukaistamiseksi. Tämä

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 638/2004, annettu 31 päivänä maaliskuuta 2004, jäsenvaltioiden välistä tavarakauppaa koskevista yhteisön tilastoista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3330/91 kumoamisesta (EUVL L 102, 7.4.2004, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 222/2009 (EUVL L 87, 31.3.2009, s. 160).

tarkistaminen on tarpeen, jotta käyttäjät voisivat käyttää ja vertailla eri lähteistä peräisin olevia tilastoja. Toinen yhdenmukaisemman lainsäädännön ja metodologian kehittämiseen ajava tekijä on kehittymässä oleva toimintamalli, jossa yritystilastoja tuotetaan integroiduissa järjestelmissä. Tämä yhdentymisen ei voi toteutua, jollei käsitteitä, määritelmiä ja menetelmiä yhdenmukaisteta lisää. Tätä kysymystä pohtimaan perustettiin **yritys- ja kauppatilastojen käsitteiden ja menetelmien johdonmukaisuutta** käsittelevä ESSnet-verkosto. Vuosina 2010 ja 2011 käynnistettiin kaksi projektia tavoitteena analysoida tilastoyksiköiden tai eri tutkimusten, luokitusten ja niiden sovellusten otantakehikkojen mahdollista riittämätöntä yhtenäisyyttä. Työskentely näiden aiheiden parissa jatkui vuonna 2012. Lisäksi vuonna 2012 käynnistettiin kolmas projekti ominaisuuksiin ja määritelmiin liittyvien yhtenäisyysongelmien analysoimiseksi.

Kehitetään konserneja koskevia tilastoja

EuroGroups Register -rekisteri (EGR)⁶ edistyi hyvin. Rekisteri on tarkoitettu johdonmukaisiksi ja yhtenäisiksi kyselypuitteiksi globalisaatioon liittyvien laadukkaiden tilastojen laatimista varten.

EGR-menetelmää käsittelevä ESSnet-verkosto perustettiin vuonna 2008. Vuosina 2009 ja 2010 saatiin tuotettua EGR-rekisterin 5 000 monikansallisesta konsernista muodostuva perusjoukko. Vuonna 2011 EGR-rekisterin perusjoukko laajeni 10 000 monikansalliseen konserniin. Keskitettyihin ja kansallisiin EGR-prosesseihin liittyviä menetelmiä ja tietomallia (EGR versio 2) kehitettiin lisää vuonna 2012 samoin kuin suunnitelmaa EGR:n tulevaa hallintaa varten. Tiedon levittämistä on parannettu avaamalla EGR-dokumentaatiota varten internet-sivusto. Uusi ESSnet-verkosto käynnistettiin vuonna 2012, ja se jatkoi työskentelyä, jotta saataisiin luotua täysin kattava EGR:n perusjoukko osakkuus- ja tytäryhtiöitä koskevien tilastojen (FATS) ja suoria ulkomaisia investointeja koskevien tilastojen (FDI) osalta ja jotta kansalliset keskuspankit saataisiin liitettyä EGR-järjestelmään tuottajina ja käyttäjinä. Tavoitteena on saada vuoden 2013 loppuun mennessä käyttöön vakaa järjestelmä, joka kattaa FATS- ja FDI-tilastot. Kansallisten tilastolaitosten ja kansallisten keskuspankkien käyttäjillä olisi oltava etäkäyttömahdollisuus. Päättävänä on EGR:n, FATS:n ja FDI:n kehikkoperusjoukkojen integrointi.

Suurten ja monitahoisten monikansallisten konsernien profilointia käsittelevä ESSnet-verkosto perustettiin vuoden 2009 lopulla kehittämään ja toteuttamaan profilointimenetelmiä. ESSnet-verkosto jatkoi vuonna 2012 menetelmätyötään ottamalla huomioon vuonna 2011 toteutettujen testien tulokset. Ohjeita ja dokumentaatiota on kehitetty ja profilointimallin toimintamenetelmien täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa rahoitettu. Vuonna 2012 alettiin testata ja arvioida konserneihin perustuvia tilastoja koskevaa menetelmätyötä ESSnet-verkoston kuulumattomissa jäsenvaltioissa.

⁶ Oikeusperustana on tilastointiin tarkoitettujen yritysrekisterien laatimista koskevan yhteisen kehityksen vahvistamisesta ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2186/93 kumoamisesta 20. helmikuuta 2008 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 177/2008 (EUVL L 61, 5.3.2008, s. 6).

Toteutetaan eurooppalaisia tutkimuksia yrityksille aiheutuvan taakan pienentämiseksi

Vuonna 2011 tehdyn valmistelutyön pohjalta vuonna 2012 toteutettiin tutkimus, jossa tarkasteltiin menetelmiä **EU:n otanta-asetelmien käyttämiseksi** tiedonkeruussa.

2.3. Tavoite 3: Tuetaan entistä tehokkaamman yritys- ja kauppatilastojen tuottamisjärjestelmän käyttöönottoa

Hyödynnetään entistä paremmin tilastojärjestelmässä jo saatavilla olevia tietoja ja otetaan huomioon myös estimointimahdollisuus

Tiedon varastointiin ja linkitykseen yritystilastojen tuotannossa liittyvästä työstä huolehtii vuoden 2010 jälkipuoliskolla perustettu ESSnet-verkosto. ESSnet-verkosto keskittyi vuonna 2011 tarkastelemaan nykyisiä käytäntöjä yhdennetyissä yritystietojärjestelmissä Euroopan tilastojärjestelmän jäsenvaltioissa ja kartoittamaan tärkeimpiä yhteisiä ongelmia tällä alalla. Vuonna 2012 keskityttiin kolmeen päätoiminta-alueeseen, jotka sisältävät kaikki ne aiheet, joita jäsenvaltiot pitävät tilastotietojen varastoinnissa kaikkein merkityksellisimpinä. Nämä alueet ovat seuraavat: tilastotietovarastoon liittyvät metatiedot ja kaksi tilastotietovaraston rakentamisen ja toteuttamisen kannalta keskeistä näkökohtaa eli menetelmät ja rakenteellinen/tekninen näkökohta. Alustavat tulokset esiteltiin ja niistä keskusteltiin Euroopan tilastojärjestelmän jäsenvaltioiden kanssa seminaarissa, joka järjestettiin toukokuussa 2012. Työ asian parissa jatkuu vuonna 2013, ja seuraava seminaari on määrä pitää helmikuussa 2013.

Myös kolmessa hankkeessa, jotka koskevat **mikrotietojen yhdistämistä yksittäisiin tilastoihin**, edistyi huomattavasti:

Hanke, jossa **yhdistetään kansainvälistä alihankintaa koskevia mikrotietoja** yritystilastotietoihin, jatkui. Vuonna 2011 käynnistynyt **globaalien arvoketjujen mittaamista käsittelevä** ESSnet-verkosto jatkoi menetelmien kehittämistä tietojen kokoamiseksi yhä globalisoituneemmasta yritystoiminnan organisoinnista sekä sen vaikutuksista työpaikkojen syntymiseen ja kestäväan kasvuun. Hankkeen tavoitteena on kehittää ja ottaa käyttöön talouden globalisaatiota koskevia indikaattoreita, jotka auttavat päätöksentekijöitä tekemään päätöksiä kattavampien tietojen pohjalta sekä seuraamaan talouden globalisoitumista ja kansainvälistymistä. Vuonna 2012 allekirjoitettiin mikrotietojen linkittämistä koskevat avustussopimukset, ja vuonna 2013 osallistujajäsenvaltiot arvioivat ja testaavat mikrotietojen yhdistämismenetelmiä ja tuottavat linkitettyjä mikrotason tiedostoja kansainvälisesti jakautuneiden tuotantoketjujen vaikutustenarviointia varten.

- **Kauppa- ja yritystilastojen linkittämistä** koskeva hanke käynnistetään uudelleen vuonna 2013. Ennen vuotta 2011 tehtiin ulkoinen tutkimus menetelmien kehittämiseksi yrityksen piirteiden mukaan laadittavien ulkoisen kaupan tilastoidikaattorien tuottamiseksi, ja menetelmien toteutettavuutta testattiin pilottiluonteisella tiedonkeruulla. Vuonna 2013 jäsenvaltiot kehittävät ja kokoavat kauppaa ja yrityksiä koskevien mikrotietojen pohjalta laajennetun indikaattoreiden joukon. Uudet indikaattorit sisällytetään yrityksen piirteiden mukaan jaoteltavaa kauppaa koskevaan tietokantaan.

- **Tieto- ja viestintäteknologian käyttöä koskevien mikrotietojen linkittämistä** käsittelevä ESSnet-verkosto päätti toimintansa vuonna 2012 ja tuotti uusia tilastoidindikaattoreita linkittämällä tietoja yritysrekistereistä, tieto- ja viestintäteknologian käyttöä ja sähköistä kauppaa yrityksissä käsitteleviä tilastotutkimuksia, yritystoiminnan rakennetilastoja ja innovaatiotutkimuksia. Lisäksi se tuotti laaja-alaisesti välineitä sen arvioimiseksi, miten tieto- ja viestintäteknikka vaikuttaa yritysten suorituskykyyn. Näihin välineisiin kuuluvat muun muassa metatietojen varasto ja ohjelmisto mikrotason tiedostojen linkittämiseksi ja analysoimiseksi. Linkitettyjen yritystietojen analysoinnin lisäksi ESSnet-verkosto analysoi osallistuvien maiden tilannetta yritystilastoihin liittyvien tutkimus- ja otantastrategioiden osalta ja esitti suosituksia linkitettyjen tietojen edustavuuden parantamiseksi. ESSnet-verkosto laati ja hyväksyi pöytäkirjan, joka sisältää säännöt ja edellytykset tiedoista tehdyn analyysin tulosten levittämiseksi laajemmalle yleisölle.

ESSnet-verkosto, jonka aiheena on **nykyaikaisten yritystilastojen menetelmät (optimaalinen otanta, mallipohjainen estimointi, tietojen integrointi)**, käynnisti toimintansa vuonna 2010 ja aloitti ohjelmansa toisen vaiheen vuoden 2012 lopulla. Sen päätavoitteena on tarjota menetelmäohjeita Euroopan tilastojärjestelmän yritystilastojen uudenaikaistamisen ja integroinnin tukemiseksi. Tiettyjä tuotannon vaiheita (suunnittelu, tiedonkeruu ja estimointi) koskevien menetelmien kehittämisen lisäksi hankkeessa esitetään yhtenäisesti sähköisen käsikirjan muodossa tiivistelmä yritystilastojen keskeisistä menetelmistä. Käsikirja toimii sekä hakuteoksena että koulutusoppaana. Toisessa ja viimeisessä vaiheessa ESSnet-verkosto tekee päätelmiä tuotantoprosessin eri vaiheiden osalta tehdystä työstä ja saattaa käsikirjan valmiiksi niin, että se kattaa tilastojen tuotantoprosessin kaikki vaiheet. Näin se osaltaan auttaa optimoimaan Euroopan tilastojärjestelmän yritystilastoja.

Hyödynnetään entistä paremmin taloussektorilla jo saatavilla olevia tietoja

Hallinnollisten tietojen ja kirjanpitolietojen käyttöä käsittelevä ESSnet-verkosto, joka perustettiin vuonna 2009, tutki edelleen niitä käytännön näkökohtia, jotka liittyvät näiden tietojen käyttöön yritystilastoissa. Kolmena toimintavuonna tehdyn tutkimus- ja analysointityön tulosten pohjalta laaditaan suosituksia ja levitetään tietoa parhaista käytännöistä. Tähän mennessä aikaan saatuja keskeisiä tuloksia ovat seuraavat: hallinnollisten tietojen käyttöön liittyviä kansallisia käytäntöjä koskevan yhteenvedon valmistelu; kuvaus menetelmistä, joita käytetään epätäydellisten tietokokonaisuuksien estimoimiseksi käytettäessä hallinnollisia tietoja lyhyen aikavälin tilastoihin, ja luettelon laatiminen hallinnollisiin tietoihin perustuvien yritystilastojen laadun arvioinnissa käytettävistä indikaattoreista.

Jotta jäsenvaltioita voidaan auttaa käyttämään hallinnollisia tietoja tilastointitarkoituksiin mahdollisimman tehokkaasti, MEETS-ohjelmasta on edelleen annettu kansallisille tilastolaitoksille tukea omien järjestelmien kehittämistä varten, jotta eri lähteistä saatuja tietoja voidaan yhdistää tilastojen tuotannossa. Näin voitaneen vähentää yrityksiin kohdistuvaa raportointitaakkaa ja parantaa tilastotietojen laatua.

Jäsenvaltiot kutsuttiin vuonna 2012 osallistumaan hankkeeseen, jonka aiheena on **tiedonsiirron helpottaminen yrityksistä kansallisille tilastolaitoksille**. Tukea annettiin sellaista tietoteknisten järjestelmien kehittämiseen, joita käytetään tilastotietojen keruussa yrityksistä, kansallisten tilastoluokitusten laatimiseen ja kansallisten tilastollisten XBRL-taksonomioiden luomiseen.

Kehitetään tietojen poimintaa, siirtämistä ja käsittelyä tehostavia välineitä

Jäsenvaltioiden kanssa allekirjoitettiin vuonna 2012 uusia avustussopimuksia osana hanketta, jonka aiheena on tullitietojen käytön parantaminen ulkoisen kaupan tilastoissa (Extrastat). Tämä tuki auttaa jäsenvaltioita mukauttamaan Extrastat-tilastoja koskevat tiedonkeruujärjestelmänsä uudistetun tullikoodeksin uuteen tullijärjestelmään⁷.

2.4. Tavoite 4: Uudenaikaistetaan Intrastat-järjestelmää

Yhdenmukaistetaan laadunparantamiseen tähtäviä menetelmiä yksinkertaistetussa Intrastat-järjestelmässä

Yhdenmukaistamistoimien seurauksena kaksi hanketta joiden aiheina ovat ”tietojen laadun parantaminen yksinkertaistetussa Intrastat-järjestelmässä” ja ”Intrastatin epäsymmetrisyyksien vähentäminen”, yhdistettiin vuoden 2010 lopussa yhdeksi hankkeeksi, jonka nimeksi tuli ”EU:n sisäisen kaupan tilastojen laadun parantamiseen tähtävien menetelmien yhdenmukaistaminen”. Vuonna 2012 järjestettiin tarjouskilpailu EU:n kauppatilastojen kokoamiseen liittyvien menetelmien ja käytäntöjen kehittämiseksi edelleen. Tavoitteena oli saattaa asiaan liittyvä dokumentaatio ajan tasalle ja kartoittaa suositeltuja käytäntöjä. Lisäksi jäsenvaltioille annettiin tukea niiden yhdenmukaistettujen menetelmien ja käytäntöjen panemiseksi täytäntöön, jotka ovat tarpeen EU:n sisäisen kaupan tilastojen laadun parantamiseksi. Työskentelyä epäsymmetrisyyksien vähentämiseksi yksityiskohtaisella ja aggregoidulla tasolla jatkettiin antamalla jäsenvaltioille tukea kahden- tai monenvälisen yhteensovittamistutkimusten toteuttamiseksi.

Hallinnollisten tietojen tehokkaampi käyttö

Vuonna 2012 allekirjoitettiin lisäksi avustuksia, joiden avulla jäsenvaltiot voivat tehostaa hallinnollisten tietojen käyttöä EU:n sisäisen kaupan tilastojen tuottamisessa. Tavoitteena on vähentää vastaustaakkaa ja parantaa EU:n sisäisen kaupan tilastojen laatua. Toiminnassa keskitytään hallinnollisten tietojen käyttämiseen Intrastat-järjestelmässä kerättyjen tietojen validointiin sekä tilastotutkimusten korvaamiseen. Lisäksi on tarkoitus kehittää (edelleen) muutamien jäsenvaltioiden yhteisiä tiedonkeruujärjestelmiä, joita käytetään Intrastat-järjestelmää, alv-tietokantaa ja alv-tietojen vaihtojärjestelmää (VIES) varten.

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 450/2008, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2008, yhteisön tullikoodeksista (uudistettu tullikoodeksi) (EUVL L 145, 4.6.2008, s. 1).

Parannetaan ja helpotetaan tiedonvaihtoa Intrastat-järjestelmässä

Toteutettujen tutkimusten ja jäsenvaltioille annetun tuen ansiosta pystyttiin lisäämään automaattisiin ja suojattuihin prosesseihin perustuvien sähköisten tiedon keruun, tuottamisen, vaihdon ja validoinnin keinojen ja tekniikkojen käyttöä sekä edistyneiden tilastokäsitteiden soveltamista virheiden havaitsemiseen ja automaattiseen korjaamiseen.

3. PÄÄTELMÄ

MEETS-päätöksessä luetellaan yksityiskohtaisesti toimet, joita rahoitetaan MEETS-ohjelman voimassaolokaudella. Tähän perustuu ohjelman kahtena ensimmäisenä toimintavuotena toteutettujen aloitteiden suhteellisen suuri määrä. Vuonna 2008 myllertäneen talous- ja finanssikriisin seurauksena kansallisille tilastolaitoksille tarjolla olevassa rahoituksessa ”tuli mitta täyteen” inhimillisten voimavarojen puutteen vuoksi. Ohjelmaa oli tämän vuoksi tarpeen virtaviivaistaa yhdistämällä tiettyjä aloitteita tai keskittämällä ne ESSnet-verkoston puitteissa käsiteltäville kuudelle päätoiminta-alalle, jotka ovat: käsitteiden ja menetelmien yhdenmukaisuus; EGR; suurten ja monitahoisten monikansallisten konsernien profilointi; mikrotietojen linkittäminen ja tietovarastot tilastojen tuotannossa; yritystilastoja koskevat menetelmät sekä hallinnollisten ja kirjanpitolietojen käyttö.

Erityisesti vuonna 2009 tai vuoden 2010 alussa toimintansa aloittaneet ESSnet-verkostot tekivät erinomaista työtä varsinkin EGR-rekisteriin liittyvän menetelmän, profiloinnin ja hallinnollisten tietojen käytön aloilla. Mitä tulee muihin MEETS-ohjelman keskeisiin osa-alueisiin (säädösten yhdenmukaisuus, tietovarastot ja tietojen linkittämiseen liittyvät aloitteet), myös ne ovat nyt hyvällä mallilla. Nämä verkostot tekivät vielä vuonna 2011 valmistelutyötä, loivat perusinfrastruktuuria (ESSnet-verkoston käynnistäminen, monen edunsaajan avustussopimukset jne.) ja perustivat kansallisten asiantuntijoiden verkostoja, mutta vuonna 2012 ne ovat jo alkaneet tuottaa käytännön tuloksia.

Myös erillisinä avustuksina myönnettyä rahoitusta jatkettiin lähinnä menetelmien edistymisen tukemiseksi, tiettyjen menetelmiä koskevien suositusten testaamiseksi ja tiedon poiminnan, siirtämisen ja käsittelyn tehostamiseen tarkoitettujen työkalujen kehittämiseksi. Tuloksia on jo saatu, mutta suurin osa toimista on vielä meneillään.

Kaikkia toimia on tärkeää pitää toisiinsa yhteydessä olevina aloitteina, niin että voidaan varmistaa yritys- ja kauppatilastojen keruussa käytettyjen kansallisten menetelmien tehostuminen. Tämä edellytti pitkän aikavälin sitoutumista ja jatkuvaa seurantaa.

Vuoden 2012 kertomus on viimeinen MEETS-ohjelmaa käsittelevä vuosikertomus. Vuosi 2013 on ohjelman viimeinen toimintavuosi. Kaikki toimet saatetaan päätökseen, ja kaikkien konkreettisten lopullisten tulosten on oltava saatavilla 31. joulukuuta 2013 mennessä. MEETS-ohjelman täytäntöönpanoa käsittelevän loppukertomuksen, joka on toimitettava Euroopan parlamentille ja neuvostolle 31. heinäkuuta 2014 mennessä, on näin ollen sisällettävä myös kaikki vuonna 2013 toteutuneet toimet ja tulokset. Lisäksi

loppukertomuksessa on yhteisölle aiheutuneiden kustannusten valossa arvioitava edut, joita yhteisölle, jäsenvaltioille sekä tilastotiedon toimittajille ja käyttäjille aiheutuu toimista, jotta voidaan kartoittaa mahdolliset tehostamista kaipaavat alueet.